

INDEX

LIBRORUM PROHIBITORUM

Ex CONCILIO TRIDENTINO praeceptis,

AUCTORITATE PII IV. PRIMUM EDITUS,
postea vero a SIXTO V. auctus, demum CLEMENTIS VIII.
jusius recognitus.

Additis regulis, ac exequenda prohibitionis ratione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Acrostichum Catholicæ fidei depositum sicutum, sine quo Deo placere, aut eternam salutem consequi nemini licet, ut salvum in Ecclesia Dei perpetuo conservaretur, posterisque inviolatum tradatur; pastora Iustitiae Romanorum Pontificum vigilans, summo tempore studio & concretione laboravit. Ipsi enim a Christo Domino, hujus tam pretiosi depositi auctor, & illud fideliter custodiendi, & bonum semen patrisfamilias, ab iniuncti hominis zizaniis discernendi, & Ecclesiæ salutari doctrina edificanti, præcipuam curam, sumnamque potestatem, in Beatisimo Petro Apostolorum Principe acceperant. Quocirca sanctæ memoriae Gelasius Primus, & Gregorius IX. aliique complures Romani Pontifices, prædecessores nostri, zelo zelati pro domo Domini exercituum, ut hanc fidem Catholicæ, doctrinæque integratæ, salvam incorruptamque in Ecclesia Dei retinerent, Apostolici

animi magnitudine, pro muto domino Israel, adversus ejusdem fidei hostes siipso opposentes, ne illorum dolio & infidisi imprudenter & simpliciores homines caperentur, lucem a tenbris, pia a redi sequente, quæ sequenda, que cavaenda essent, Christi fidelibus declarare, probatos, laudabiles, orthodoxos liberos ab adulterinis, perniciose & apochryphis singulare diligentia distinxerunt, postremo haereticorum impia dogmata, & noxia, ac venenata scripta, Conciliorum decretis, Pontificis constitutionibus, aut alio opportuno censura genere condemnant. Sed cum nostris hinc calamitosis, & novissimis temporibus, antiquis humani generis hostiis, a sua malitia nunquam recedens, ad eandem Catholicam doctrinam, & veritatem labefactandam pestiferas heres, & dererabiles errores, aut nosivos confundat, aut veteres ex inferis excitasset; facta Tridentina Synodus

In Indicem Librorum prohibitorum.

peccitatem noxiiorum librorum copiam, quæ plus nimio extreverat, coercite atque auferre cupiens, primum quidem doctissimos aliquos viros delegit, qui de toto ea te cognoscerebant, & deliberarent, deinde vero, cum in negotio non parum progressi essent, iustis de causis, eadem Synodus permora, ad ipsam Apostolicam Sedium, integrum tem referendam statuit. Itaque fel. record. Pius Papa IV. prædecessor noster, qui tunc ad Ecclesie gubernacione sedebat, Praelatus quibusdam, doctrina & prudentia præstantibus, adhuc, Indicem librorum prohibitorum, & Regulas quasdam per suas literas in forma Brevis, promulgavit, & ejusmodi noxiorum librorum documentis, depellendis, opportune prævidit. Ceterum, licet illa pro tempore ratione prudenter fuerint tunc constituta, tamen cum Sathanæ astuta, in hujusmodi librorum editione nova in iis mala crederent, nam post illus tempus atti etiam libri perniciosi partim conscripsi, atque eis, partim qui scripsi erant, & antea delitabantur, in medium prodidi, quorum lectio simpliciores, & inculti homines in erroris induci facile poterant; propterea p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e mem. Sixtus Papa V. prædecessor noster, multis illuditus, atque ad regulas adjectis necessitis rebus, mandavit, ut nonnulli ali eu[er]e generis libri, eidem Indicu addecentur. Verum cum idem Sixtus, te minime absoluta, ab humanis excellerit; Nos animarum sauti, quantum cum Dominu possumus, consuletes, quod jam prudem unilater ceputum, & a multis die deliberaconi erat, hoc tempore omnino perfici adam, atque in lucere edendum duximus. Venerabilis ignatius starcius nolito Marco Antonio Episcopo Pugnafino de Columna, & dilectissimo nostris Augustino S. Marci de Verona, Simeoni S. Anatolia

seu aliorum, qui pro tempore super Indice hujusmodi deputati fuerint, referantur, & ex sententia eorumdem Cardinalium nobis, aut successoribus nostris, si rei gravitas id postulaverit, consulunt, declarantur, & decidentur; quorum auctoritatem, tum permittebant, tum prohibebant, expurgandis, & imprimentis libris, aliisque ad eam rem pertinentibus, explicandi, volumus esse pricipianum, atque ita mandamus ab omnibus venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, aliisque locorum Ordinariis, & dilectis filiis Inquisitoribus, Universitatibus, Magistris, Doctotoribus, Bibliopolis, Impressoribus, Mercatoribus, Gbellariis, ceterisque omnibus cuiuscunque gradus, ordinis, aut dignitatis, tam Ecclesiasticis secularibus, vel regularibus, quam laicis, quocunque honore vel dignitate praeditis, inviolabilitate observari. Non obstante Apostolicis, ac universalibus, provincialibus, & synodalibus Conciliis, editis generalibus, vel specificis constitutis & ordinationibus, ac quibusvis statutis, & consuetudinibus, etiam iunctamento, confirmatione Apostolica,

vel quavis similitate alia robora, privilegii quoque, indulgis, & literis Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis in contratione premis, concilis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnino & singulis, etiam pro illorum sufficiente derogatione de illis, cotunque totis tenoribus, specialis > specifica, & ad verbam infra mentio habenda est, tenores hujusmodi praeferentibus pro expressis habentes, hac via duntaxat specialiter, & experte derogamus, ceterisque contraria quibuscumque. Dececerimus, earundem praeferentibus expressis, etiam expressis, Notarii publici manuscriptoribus, & sigillo Prelati sicutius Ecclesiastici obligatis, eandem habeti fidem, qui haberetur ipsi praefertibus, si forent exhibite vel offente. Dat. Tunculi, sub annulo Piscatoris, die dicta septima Octobris millesimo quingentesimo nonagesimo quinto; Pontificatus nostri Anno quarto.

M. Vestrius Barbiquae

PIUS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

DOMINICU gregis custodie Do-
mino disponente propositi, vigiliis more Pafloris, nos doctissimus ipse gregi ab imminenter periculis, quanta maxima possumus cura & diligentia precare, ne proper negligenter nra membra perirent oves, que pre-
stissimo Domini nostre JESU Christi sanguine sunt redempta. Eisti autem, que ad fidei veritatem patefaciendum, & ad barum temporum heresies con-
futandas pertinebant, in concumenico, & Generali Concilio Tridenti Sancti Spiritus afflante gratia, nuper adeo exultata, ac definita fuerunt, ut facile iam sit unicuique sanam Ca-
tholicam doctrinam, a falsa adulterinaque internoscere: tamen cum librorum ab hereticis editorum letito, non modo simpliciores homines corrumpere soleant, verum saxe etiam do-
ctos eruditosque in variis erroribus, &
a veritate faci Catholicis alienas op-
niones inducere, hinc quoque rei esse
duximus providendum. Cum autem apitissimum es malo remedium esse sci-
remus, si componeatur atque ede-
tur Index, sive catalogus librorum, qui vel heretici sint, vel de heretica pravitate suspecti, vel certe moribus & pietatis noceant; id negatum ad sacram Tridentinam Synodum re-
jeceramus. Ea vero ex tanta Episco-
porum, & aliorum doctissimorum u-
rorum copia delege, ad eum confi-
ciendum Indicem, multis cum doctrina,
tum iudicio insigne Prelatos ex
omnibus fere nationibus, qui quidem
non sine maximo labore plurimisque
vigiliis cum Indicem tandem, De-
jante, perfecerunt, aabibitis et
iam in consilium lexitissimis quibusdam

Theologis. Pronto autem Concilio cum ex ipsis Synodi decreto, is Inde nobis oblati fuisset, ut, ne ante ederentur, quam a nobis appro-
batu fuissent; Nos doctissimis quibusdam i probatissimique Prelatis, cum accuratissime legendam, examinandamque tradidimus & ipse etiam legimus. Cum igitur eum magno studio, ac
judicio, diuturna cura confectum, &
praterea commodissime digestum esse
cognoverimus; Nos saluta causarum consilere, eamque per causam provi-
dere cupientes, ne libri, & scripta
cuiuscumque generis, que in ea im-
pantan fave ut heretica, fave ut de
heretica pravitate suspecta, fave ut
pietatis ac morum honestatis iniuria,
aut aliqua correctione saltem indizen-
tia, posthas a Christi fidelibus legen-
tur: ipsius Indicem una cum Regulis
ei propositis autoritate Apostolica re-
nuntia prestatum approbamus, impre-
mique ac divulgari, & ab omnibus
Universitatibus Catholicis, ac quibus-
cumque aliis, ubique suscipi, eaque
regulari observari mandamus, atque
decernimus, Inhabitantes omnibus, &
singulis, tam Ecclesiasticis personis,
Secularibus, & Regularibus, cuiuscumque
gradus, ordinis, & dignitatis
sunt, quam laici, quocumque honore,
ac dignitate praeditis: ne quis contra
carum Regularium prescriprium, aut
ipsius probationem Indicis, libros ul-
los legere habere audeat. Si quis
autem adversus eas Regulas prohibi-
tionemque fecerit, is quidem, qui her-
eticorum libros, vel causis auditoris
scripti proper heretum, a falsis dogma-
tis suspicionem damnata, atque pro-
bita legerit haberuerit, ipso iure in
ex-

excommunicationis panam incidas, eamque
ab causa in eum tamquam de-
hersi suspectum inquire & procedi li-
cet: prater alias panas super hoc
ab Apostolica Sede sacrificare canoni-
bus constitutas. Qui autem liberos alia
de causa prohibitos legiter habuerit-
e, prater peccati mortalis reatum
Episcoporum arbitrio severo se nove-
riunt poniendum. Non obstantibus con-
stitutionibus, & ordinacionibus Apo-
stolicae contrarie quibuscumque, aut
si quibus communiter, vel dividim ab
eadem Sede induitum, ne excommuni-
cari possint, per literas Apostolicas,
non facientes plenam & expre-
sam ac de verbo ad verbum, de in-
dulso huiusmodi mentionem. Ut hec
autem ab omnibus notitiam perveniant,
ne quis excusatione ignorationis utri-
posset, volumus & mandamus, ut hec
litera per aliquos curie nostre curso-
res in Basilica Vaticana Principis
Apostolorum, & in Ecclesia Latera-
nensi tunc, cum in eis populus, ut
Missarum solennibus interfici, congrega-
gari solet, palam, & clara voce re-
citentur, & postquam recitatæ fuc-
tæ, ad valvas eorum Ecclesiarum,
itemque Cancelleria Apostolica, & in
loco solito Campi Flore affigantur:
ibique ut legi, & omnibus innocenter
possint, aliquantisper relinquantur.
Cum autem inde amorebuntur, eam
exempla in iisdem locis affixa rema-
neant. Nos enim per recitationem hanc,
publicationem & affixionem, omnes &
singulos, qui his literis comprehendan-
tur, propter tres menas, a die publica-
tionis & affixionis eorum, numeratos,
volumus perinde arbitrios & obliga-
tos esse, ac si ipsissimes illa editio le-
gique fuerit. Transmissip queca-
rum, que manu aliquicui publici Notarii
scripta subscriptivæ, & sigillo ac sub-
scriptione aliquicui personæ in dignitate
Ecclesiastica confiteata, munita fuerint,
siderem sine alla dubitatione haberi man-
damus, atque determinemus. Datum
Rome apud sanctum Petrum sub anno
Pictoris, die 24. Adarri 1564. Pa-
cificana Nobis Anna Quinto.

Antonius Florebellus Lavellinus.

IN INDICEM
LIBRORUM PROHIBITORUM.

**CONFECTUM A DEPUTATIONE TRIDENTINÆ SYNODE
Regulæ & Observationes.**

*Præfatio R. P. P. Francisci Forerii, Ord. F. Præd. Sac. Theol.
Professoris, & ejusdem Deputationis Secretarii.*

CUM sancta ecumenica Tridentina Synodis nationibus adducta, qua in secundo Sessionis Decretu sub Beatissimo Pio IV. Pont. Max. explicata sunt censuram, ut Patres aliqui, ex omnibus fratibus nationibus, de liberto mentis confessione, quia flauendum esset, diligenter cogitarent, in qua tandem sententiam per diutinam deliberationem venerantur, ut indicaretur nihil utilius fieri potest.

se, quam si Romanus illi prohibitorum librorum Index, ab Inquisitoribus Roma postmodum confitetur, pacis tantum demptis, aque ciascum additis, retinetur, quippe qui cum magnopere maturatae a nullis viris doctis compitosis, plurimos comprehendant auctores, atque in ordinem sa-
cra commodum digestus esse videatur.

Quoniam vero intelligebatur, propterea aliquibus Provinciis, ac locis hactenus cum Indicem recipiobrentur non esse, quod in eo quidam libri precepissent, quarem letione vii duci privati magno incommode abseruerunt.zone animadversantes et
bros complexisit, qui sine scriptoris nomine exierunt in vulgus, & can doctrinam contineant, quam Romana Ecclesia tamquam Catholicae fidei, aut morum integritudini contraria, refutandam ac repellendam esse decernat.

do amitteremus, atque animadversentes etiam in eo esse nonnulla parva explicare positis, que interpretatione indigentes, ac multum duique deliberationibus agitata, ac viris etiam ex omni natione, Theologice facultatis scientissimis, in consilium adhibitis, subiectas Regulas compendias judicarunt, ut quad eis fieri possent, dictorum hominum communis, & studii, salva veritate ac religione prospiceretur.

Illud igitur in primis observare oportet, unquamque pene alphabeti literam, tres habere clavis.

In prima non tam libri, quam librorum Scriptores continentur, qui aut haeretici, aut nota heretici suspecti fuerunt, horum Catalogo defensari sunt, Episcopi, & Inquisitores una cum Theologorum Catholicorum consilio dijudicabant.

Sed propriis nostrorum temporum malitiam, ne in posterum libri sine nomine aucto- riorum edantur, decreto quarte sessionis

Sed illud etiam animadvertendum est, Tridentini Concilii, sub fel. re. Paul. III

quod incipit, sed & impressoribus, &c.
provisum est.

REGULA L

LIRRIMNES, quos ante annum M.D.XV.
Laur summi Pontifices, aut Concilium
occursum damnatur, & in hoc indice
non sunt, eodem modo damnati esse cen-
scuntur, sicut olim damnati fuerunt.

REGULA II.

Heresiarum libri, tam eorum, qui
post prædictum annum heretici in-
venientur, vel sustentant, quam qui heretici
Capita, aut Dices sunt, vel au-
menta, quales sunt Lutherus, Zwinglius,
Calvinus, Balduinus Pacinianus, Schwenckfeldius,
& his similes cuiuscumque no-
minis, tituli, aut argumenti existant, o-
mnino prohibentur.

Altiorum autem hereticorum libri, qui
de religione quidem ex profeso tractant,
omnino damnantur.

Qui vero de religione non tractant, a
Theologis Catholicis, iussu Episcoporum
& Inquisitorum examinati, & approbati
permittuntur.

Libri etiam catholice conscripsi, tam ab
illis, qui postea in heresim lapsi sunt,
quam ab illis, qui post lapsum ad Ecclesiæ
gremium redierunt, approbati a facultate
Theologica aliius Universitatis cat-
holicae, vel ab inquisitione generali, per-
mitti poterunt.

REGULA III.

Versiones scriptorum etiam Ecclesiastici
eorum, que hactenus editæ sunt a
damnum auditoribus, modo nihil contra
sanam doctrinam contineant, permittuntur.

Librorum autem veteris testamenti ver-
siones, viri tantum doctis, & p[ro]p[ter]is, judi-
cio Episcopi concedi poterunt; modo hu-
milius versionibus tamquam elucidationi-
bus vulgaris editionis, ad intelligendam
scriptam, non autem tamquam
factu texu utrantur.

Versiones vero novi Testamenti, ab au-
toribus primæ classis hujus Iudicis facta-
nem concedantur, quia utilitas patrum,
periculi vero plurimum, lectoribus, exca-
rua lectio, manu soleat.

Si quæ vero annotationes cum hujusmo-
di, que permittantur, versionibus, vel

cum vulgata editione circumsecentur, ex-
punctis locis suspectis a facultate Theolo-
gica aliquo University catholicae, aut
Inquisitione generali, permitti eisdem con-
terunt, quibus & veris.

Quibus conditionibus totum volumen
librorum, quod vulgo Biblia Vatabili di-
citur, aut partes eius, facilius vtriuspi-
us, aut dicitur, & prolegomena prædicantur;
Ex Bibliis vero Iudeo Clari Brixiani
prologus, & prolegomena prædicantur;
eius vero texum vulgata editione ex-
existit.

REGULA IV.

Cum experimento manifestum sit, si
era Biblia vulgata lingua, passim sic
discrimine permittantur, plus inde ob-
tinuum temeritatem deterrimus, quam ut
lituris oriti, hac in parte judicio Episco-
pi, aut Inquisitoris fieri, ut cum consi-
lio Parochi, vel Confessarii, librorum &
catholicis auditoribus versionum lectionem
in vulgari lingua ejus concede possint,
quos intellexerint, ex hujusmodi lectione
non damnum, sed fidei, atque pietatis
augmentum capere posse, quan facultatem
in scriptis habeant.

Qui autem abfuit tali facultate ea le-
gere, seu habens praefumpli, nisi prius
Biblia Ordinatio redditis, peccatorum ab-
solutionem petcipere non possit.

Bibliopolis vero, qui prædictam facultatem
non habent, si Biblia idiomate vulgari
conscripta viderint, vel alio quymodo
concesserint, liberorum pretium in ul-
pis ab Episcopo converendum, amittat;
aliquæ p[ro]p[ter]is pro delicti qualitate ejusdem
Episcopi arbitrio subjaceat.

Regulares vero, nonnisi facultate a Pre-
latis suis habita, ea legere, aut emere
possint.

O B S E R V A T I O

Circa quartam regulam.

Antiudicendum est circa subscriptio-
nes quartam regulam Iudicis fel. rec.
P[ro]p[ter]is IV. nullam per banc impressionem,
& editionem de nova tribus iudicis Episco-
pis, vel Inquisitoribus, aut Regularium
superioribus, concedendi licentiam emendi,
legendi, aut rescriendi Biblia vulgari lin-
guæ edita, cum hactenus mandato, & uia
sanctæ Romane & universalis Inquisitionis
subiecta ei futrie facilius concedenti hujus
modi.

Regula & Observationes.

modi licentias legendi, vel rescriendi Biblia
vulgaria, aut alias facta scriptura tam
Novi, quam veteris Testamenti partes, qua-
vis vulgari lingua editas; ac infra summa
compenda etiam historicæ corrum-
dem Bibliorum facta librorum facta scriptura,
quocunque vulgari idiomate conscripta,
quod quidem inviolata servandum est.

REGULA V.

Libri illi, qui hereticorum auctorum
opera interdum prodicunt, in quibus nulla
aut pauca de fide apponunt, sed
aliorum dicta colligunt, cuiusmodi sunt
Lexica, Constantines, Apophthegmata,
Similitudines, Indices, & hujusmodi, si
que habeant admixta, que expurgatione
indigent, illis Episcopi & Inquisitoris,
una cum Theologorum Catholicorum con-
silio, sublati, aut emendatis permittantur.

REGULA VI.

Libri vulgari idiomate de controversiis
inter Catholicos & hereticos nostri
temporis differentes, non passim permit-
tantur, sed identi de iis servetur, quod de
Biblis vulgari lingua scriptis statuerit est.

Qui vero de ratione bene vivendi, con-
templandi, confundendi, ac similibus argumen-
tis vulgari sermone conscripsi sunt, si
fanum doctrinam continent, non est, cur
prohibeantur, sicut nec sermones popu-
laris vulgari lingue habent.

Quod si hactenus in aliquo regno, vel
provincia, aliqui libri sunt prohibiti, quod
nonnulli contingerent, que fine delectu ab
omnibus legi non expelunt, si eorum au-
tores Catholici sunt, postquam emendati
fuerint, permitti ab Episcopo & Inquisito-
re poterunt.

REGULA VII.

Libri, qui res lativas, seu obscenas,
ex profuso trahant, irritant, aut do-
cent, cum non solum fidel, sed & mo-
derum, qui hujusmodi librorum lectione fa-
cile contumpli solet, ratio habenda sit,
omnino prohibentur; & qui eos habue-
nt, leviter ab Episcopis puniantur.

Antiqui vero ab ethnici conscripsi, pro-
pter sermonis elegantiem, & proprietatem,
alii quocunque distinctione genera, li-
brofagi de eis legentes, ac tenentes, pro-
mulgata, sub Datum Rome ad Sanctum
Petrum, anno Incarnationis Domini 1585,
Romis Januarii, Pontificatus sui anno
primo.

REGULA VIII.

Iibri, quorum principale argumentum
bonum est, in quibus iam obliter
aliqua inserta sunt, que ad heretici, seu
imperiatem, divinationem, seu supersticio-
nem spectant a catholicis Theologis Inqui-
sitionis generalis auctoritate expurgari,
concedi possunt.

Idem iudicium sit de prologis, summa-
ris, seu annotationibus, quo a dannatis
auctoribus, ibris non dannatis, approbi-
sum est; sed posthac nonnisi emendati excu-
dantur.

REGULA IX.

Libri omnes & scripta Geomantie, Hy-
dromantie, Aromantie, Pyromantie,
Onomantie, Chiromantie, Necromantie,
vnde in quibus continent fortificationes,
veneficia, auguria, auspicia, incantaciones,
artes magiae, proficiuntur.

Episcopi vero diligenter provideant, ne
Astrologie judiciale libri, tractatus, in-
dices legantur vel habebantur, qui de futu-
ris contingentibus, successibus, fortunatis
casibus, aut iis actionibus, quæ ad huma-
na voluntate pendent, certo aliquid even-
tum affirmare audent.

Permitteant autem iudicia & naturales
observationes, quo navigationes, agricultu-
re, sive medice artis juvande gratia con-
scripta sunt.

O B S E R V A T I O

Circa nonam regulam.

Circa regulam q[uo]d ejusdem Indicit, ab Epis-
copis & Inquisitoribus, Christi fideles
sedulo admonentur sunt, quod in regente,
aut resistenti contra regulam hanc, libros
hujusmodi Astrologie judiciale, divina-
tionum & sortilegiorum, rerumq[ue] diversarum
in eadem Regula expressarum, procedi po-
tent, non modo per ipsos Episcopos, & ordi-
narios, sed etiam per Inquisitores locorum ex
confutacione fel. rec. Sixti Pape V. contra
exercentes Astrologie judiciale, item alia
quocunque distinctione genera, li-
brofagi de eis legentes, ac tenentes, pro-
mulgata, sub Datum Rome ad Sanctum
Petrum, anno Incarnationis Domini 1585,
Romis Januarii, Pontificatus sui anno
primo.

REGULA X.

IN librorum, aliarumque scripturarum impressione seretur, quod in Concilio Lateranensi sub Leone X. sessione decima statutum est.

Quare si in alma urbe Roma liber aliquis sit imprimentus, per Vicarium summi Pont. & facti Palati Magistrum, vel per manus a Sanctissimo Domino Nostro depunctatus, prius examinebitur.

In aliis vero locis ad Episcopum, vel alium habentem scientiam libri, vel scripturae imprimentus, ab eodem Episcopo depunctandum, ac Inquisitorum hereticarum civitatis eius, vel diecesis, in qua impressio fiet, ejus approbat, & examen pertinet, & per eum manum, propria subscriptione, gratis, & sine dilatione imponendam sub penit. & censuris in eodem decreto contentis approbetur, hac legge & conditione addita, ut exemplum libri imprimenti authenticum & manu alicuius libescipsum, apud Examinateorem remaneat.

Eos vero, qui libellos manuscryptos vulgariter, nisi ante examinatis, probatioque sunt, idem penitus subiecti debere, judicantur. Parres depunit, quibus Imparfectoribus, & qui eos habuerint, & legierint, nisi auctores prodiderint: pro auctoribus habecantur.

Ipsa vero hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, & in fronte libri scripti, vel impensis authenticis appearat, probatioque & examus, ac cetera gratis sunt.

Præterea in singulis civitatibus, ac diecesis, dominus vel loci, ubi non imparfectoria exercitur, & Bibliotheca librorum venalium sapienter visitatur, a personis ad id depunctandis ab Episcopo, tunc eis vicario, atque etiam ab Inquisitoris heretice pravitaris, ut nihil corum, que prohibentur, aut imprimitur, aut vendatur, aut habeatur.

Omnis vero librarius, & quicumque librorum venditores, habent in suis bibliothecis indicem librorum venalium, quo habent, cum subscriptiōne dictarum personorum, nec alios libros habent aut vendunt, aut quicunque ratione tradant, sine licencia corundem depunctandum, sub pena amissionis librorum & alii arbitrio Episcoporum, vel Inquisitorum impensis, emporis vero, lectores, vel imparfectoris corundem arbitrio puniantur.

Quod si aliqui libros quicunque in aliquam civitatem introducant, teneantur idem personis depunctandis reuocari, vel si locus publicus mercibus ejusmodi constitutus sit, ministri publici ejus loci, predictis personis significare, libros eis adductos.

-

Nemo vero audeat librum, quem ipse vel alias in civitatem introduxit, alios legendum tradere, vel aliquo ratione alienare, aut commode, nisi offerto minus libro, & habita licentia a personis depunctandis, aut nisi notori confite, librum esse omnibus permisum.

Idem quoque seretur ab hereticiis & excusoribus ultimorum voluntatum, ut libros a fundato relictis, sive eorum indecentiis, illis personis depunctandis, & ut licentia obtineant, priusquam ei utantur, aut in alias petiones, quacunque ratione eos transferant.

In his autem omnibus, & singulis penitentiis, vel amissionis librorum, vel alia arbitrio corundem Episcoporum vel Inquisitorum, pro qualitate consummatur.

Circa vero libros, quos partes depunt aut examinantur, aut expurgantur, expurgandos trahiderint, aut certis condicibus, ut rursum excuderentur, conciliorum, quidquid illos statuere consenserint, tam Bibliographi quam ceteri obseruentur.

Liberum tamen sit Episcopi, ut inquisitoribus generalibus, secundum facultatem quam habent, eorum etiam libri, qui his regulis permitti videtur, prohibetur, si hoc in suis regnis aut provinciis, vel diecesis bus expedire judicaverint.

Certum nomina eorum librorum, quia paribus depunt purgari sunt, tum eorum quibus illi haec provinciam dederint, etiam deputatorum Secretariis, & Notariis facias universalis Inquisitionis Romana defensori, & Sanctissimi Domini nostri Iesu Christi.

Ad extremum vero omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra haec Regulam præscripturn, aut hujus Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere.

Quod si qui libros hereticorum vel cuiusvis auctoris scripta, ob hæres, vel ob falsi dogmati suspicionem domata, atque prohibiti, legent, sive habuerint, statim in excommunicacionis sententiam incurantur.

Qui vero libros, alio nomine ineditos legent, aut habuerint, præter peccati mortali, sive habuerint, præter peccati mortali, tamen, qui afferint, iudicio Episcorum severe puniantur.

-

Regula & Observationes.

495

OBSERVATIO

De Thalmud & aliis libris Hebreorum.

qui incutias fiduciam mentes occulto vene-
no inficiens juila ac merita damnatione
digni judicentur.

Ut igitur quicunque post haec se veteres
seu novi libri edentur, quam maxime puri-
ri, & tam in iis que ad fidem, quam quæ
ad moris pertinent, incontaminati existant,
quid circa malorum librorum interdictio-
nem, ad eos penitus abolendos, tam ab
Episcopis & inquisitoribus, quam a cathe-
sis, quorum ad id in Ecclesia Dei studium
valere, & auditorias posset, { præter ea
qua Tridentinorum Patrum Regulis supradic-
tae, decretis fuit, } publica utilitas exti-
git, capitibus infra positis, diligenter
lancit, clementerque statuit, quæ omnino
non in poferum, tum ab ipsis Episcopis &
inquisitoribus aliisque, ut praefter in
malorum librorum interdictione, & abso-
litione, tum a Correcitorio in librorum,
ac categorum quoniamcumque scriptorum
correcitorio atque emendatione, tum a Ty-
pographis, in ipsis librorum impresse-
ione, { pene pro arbitrio Episcopi, & inqui-
sitoris adversus codicem Typographies con-
stituta } inviolate sunt observanda.

Rome vero haec omnia certo a se pro-
positis editis praescribendo tempore pra-
parati curabit Sac. Pal. Magister.

DE PROHIBITIONE LIBRORUM.

S. L.

Ad hæc sciant Episcopi, Ordinarii, & Inquisitoris locorum, librum Maga-
zini Hebreorum, qui continent partem offici-
orum, & cæremoniarum ipsorum, & Syna-
goge, Lusitanica, Hispanica, Gallica,
Germanica, Italica, aut quavis alia vulga-
tingua, præterquam Hebreæ, editum
jambi ex speciali decreto rationabiliter
prohibitum esse. Idecirque prouideant illum
nullatenus permitti aut tolerari debere,
nisi Hebraica lingua prædicta.

Instruatio corundem, qui libris sunt prohibi-
tis, sum expurgandis, sum etiam im-
primendis, diligenter ac fidelicem { ut par-
et } operam sicut daturi.

Ad fidei Casistica Conferationem,
non fas est, quinam ex iam editis
libris damnatae leticioris sint cognoscere
(quod Indice, & Regulis consedit per Pa-
tres & generali Tridentina Synodo delectos
principes faciuntur) nisi illi etiam ca-
veantur, ne vel iidem denuo pullulent libri,
vel limites alii emergant & propagantur,

Ad hujusmodi vero libros sic significan-
dos infra certius tempus ab Episcopo, vel
inquisitore præsiderunt, omnes cuju-
cumque gradus & conditionis existente-
da, tencantur.

S. II.

Si qui erunt, qui librum unum, aut plu-
res ex prohibitis, qui ad præscriptum
regularum permitti posseant, certa aliquia ex
causa potestatis libri reuinendi, aut legendi
fieri ante expurgationem desiderent, con-
cedende facultas extra urbem jus erit
penes Episcopum, aut Inquisitorem; Romæ
penes Magistrum facili Palati.

Qui

Qui quidem gratis eam, & scripto manu sua subsignato tribuerunt, de triennio in triennium renovandum, ea in primis adhibitis confirmatione, ut nonnulli viri digni, ac pietate, & doctrina conspicuus, cum dilectu, ejusmodi licentiam largantur, is autem imprimis, quorum studia, utilitatis publicae, & sancte Catholice Ecclesiae utili esse, competit habuerint.

Qui inter legendum, quacumque reperiunt animadversione digna, notatis capitibus, & foliis signatae Episcopo, & inquisitori tenantur.

S. III.

Illud enim Catholica fidei conservanda necessitas extra Italianam, maxime cum ab Episcopis, & inquisitoribus, tum a publicis Universitatibus, omni doctrina laude florentibus postulat, ut corrum librorum Indicem confici, & publicari carent, qui per corrum regna, atque provincias, haeretica labi infecti, ac bonis moribus contraria, vagantur, sive illi proprie nationis, sive aliena lingua predicunt fuerint.

Utique ab eorum lectione, seu retentione, certis poenis ab ildem Episcopi, & Inquisitoribus propositis, eorumdem regnum, ac provinciarum homines arecentur.

Ad quod exequendum, Apollonica fedit Nuntii, & Legati extra Italianam, codem Episcopos Inquisitores, & Universitates sedulo excitare debentur.

S. IV.

Idem Apostolici extra Italianam Nuntii, sive legati, necnon in Italia Episcopi & inquisitores, eam curam sufficiunt, ut singulis annis catalogum diligenter collatum librorum in suis partibus impressorum, qui aut prohibiti sint, aut expurgatione indigent, ad sanctam Sedem Apostolicam vel congregacionem Iudicis, ab illa deputatum transmittant.

S. V.

Episcopi, & Inquisitores, seu ab ildem subdelegati, & deputati tam in Italia, quam extra, penes hec habeant singularem nationum Indices, ut librorum, qui apud illas damni, ac prohibiti sunt, cognitionem habentes, facilius proficer possint, an etiam a lue jurisdictionis terris eodem recognitos, arcere vel retinere debent.

S. VI.

In universum autem de malis, & perniciose libris id declaratur, atque statuit, ut qui certa aliqua lingua initio editi, ac deinde prohibiti, ac dannati a Sede Apostolica sunt, eodem quoque, in quemcumque posita veritate lingua, censu ab eadem Sede, ubique gentium, sub eis dem patens interdictos & damnatos.

DE CORRECTIONE.

S. I.

Habeant Episcopi, & inquisitores coniunctam facultatem, quocumque libri juxta prescriptum hujus Indicet, expurgandi, etiam in locis exemplis, & nullius ubi vero nulli nisi inquisitores, episcopi soli.

Librorum vero expurgatio, non nisi viis cruditione, & pietate infidelibus committatur, atque sint tunc, nisi forte considerato genere libri, aut studiorum eorum, qui ad id deligantur, plutes, vel paucos judicent expedire.

Ubi emendatio confecta erit, noratis tributis, paragraphis, & foliis, manu illis, vel illorum, qui expurgaverint, subscripte reddatur eisdem Episcopis & Inquisitoribus, ut preferatur, qui si emendationem approbaverint, tunc liber permittatur.

S. II.

Qui negotium suscepit corrigitendi atque expurgandi, circumspecte omnium & attente norans debet, non folium que in cursu operis manifeste se ostentat, sed si quae in scoliosis, in summaris, in marginibus, in indicibus librorum, in prefationibus, aut epilogis dedicatorum ramquam in infidis, delineantur.

Quae autem correctiones, atque expurgatione indigent, lete haec sunt, que sequuntur.

Propositiones haereticæ, errores, heresiæ sapienties, scandalosæ, piarum avium offensive, temeraria, & schismatica, seditionea, blasphemæ.

Quæ contra Sacramentorum ritus, & ceremonias, contraceptum usum, & consuetudinem sancte Romanae Ecclesie, novitatem aliquam inducent.

Profanæ, etiam novitatem vocum ab

Regula & Observationes.

497

hereticis excogitate, & ad fallendum introductæ.

Verba dubia & ambigua, quæ legemntum animos a recte, catholicoe sensu, ad nefarias opiniones adducere possunt.

Verba factæ Scripturae, non fideler prolatæ, vel e prævia hereticorum versionibus deprompta, nisi forte afferentur, ad collēdēm hereticos impugnandos, & propriis telis jugulandos & convincendos.

Expungi etiam oportet verba Scripturae factæ, quæcumque ad profanum usum impie accommodandæ, tunc que ad sensum decorvenerint abhorrentia a Catholicorum Patrum, atque Doctorum unanimi sententiæ, & ex doctrina locisque collatis ejusdem auctoris sententiæ difficilior illustrari, ac enens ejus planius explicari posset.

S. IV.

In libris autem Catholicorum veterana nihil mutata sit, nisi ubi aut fraude hereticorum, aut Typographi incuria, manifestus error irreperitur.

Si quid autem majoris momenti, & animaldæ versione dignum occurreret, licet in novis editionibus, vel ad margines, vel in scholis adnotare ea imprimis adhibita diligentia, an ex doctrina locisque collatis ejusdem auctoris sententiæ difficilior illustrari, ac enens ejus planius explicari posset.

S. V.

Postquam codex expurgatorium confectus erit, ac mandato Episcopi, & Inquisitoris impressus, qui libros expurgandos habent, poterunt de corundem licentia iuxta formam in codice traditam, eos corrige, ac perpurgare.

DE IMPRESSIONE LIBRORUM.

S. I.

Nullus liber in poterum excludatur, qui non in fronte nomen, cognomen & patrum praefat auctoris.

Quod si de auctore non constet, aut Juliani aliquam ob causam tacito ejus nomine Episcopo & inquisitoris liber est posse videatur, nomen illius omnino decidatur, ut liberum examinaverit atque approbarerit.

In his vero generibus librorum, qui ex variis scriptorum dictis aut exemplis aut vocibus compilari solet, si qui laborem colligendi, & compilandi suscepit, pro auctore habeatur.

S. II.

Regulares præter Episcopi & Inquisitoris licentiam (de qua regula decima dictum est) meminerint teneri se facri Concilii Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem a prælatio, cui subiacent, obtinere.

Utrunque autem concessionem, quæ apparat, ad principium operis imprimi faciant.

I I S. III.

In libris autem Catholicorum recentiorum, qui post annum Christianæ salutis 1515, conscripsi sunt, si id, quod corrigendum occurrit, paucis demissis, aut ad-

Cone. Trid. cum Galli

§. III.

Current Episcopi, & Inquisitores penitus etiam propositi, ne imprestitorum auctorem exercentes obficiens imagines turpeas in grandiusculis litteris imprimi contueras, in librorum deinceps imprecisiones apponant.

Ad libros vero, qui de rebus ecclesiasticis aut spiritualibus conscripsi sunt, ne characteribus gramioribus utaruntur, in quibus expresse apparetur alicuius rei prophanæ, nomen turpis, obficiens species.

Quia etiam invigilabunt sumptuere, ut in singulorum imprestitorum librorum nomine imprestitoris, locus imprecisionis & annus, quo liber imprestus est, in principio ejus, atque in fine annotetur.

§. IV.

Qui operis alicuius editionem parat, integrum ejus exemplar exhibet Episcopo vel inquisitori, id ubi recognoscunt, probaverintque, penes se retinaneat, quod Roma quidem in archivio Magister faci Palati, extra urbem vero in loco idoneo, quem Episcopus, aut inquisitor elegerit, reseruerat.

Postquam autem liber imprestus erit, non licet cuicunque venalem in vulgo propagante, aut quo gaudent publicare, antequam is, ad quem haec cura pertinet, illum cum manuscripto apud se retendo diligenter contulerit, licentiamque, ut vendi, publicarique possit, concesserit.

Iudee tunc denum faciendum, cum explorator habeatur, Typographum fiducierit in suo munere gesisse, neque ab exemplari manuferit, vel ministrum discessisse. Qui contra facere ausus fuerit, graviter & severè puniatur.

§. V.

Current Episcopi, & inquisitores, quod cum munere est facultatem librorum expurgata, & permitta.

palmendi concedere, ut eis examinandis, spectare pietatis & doctrinae vitos edificant, de quorum fide & integritate sibi pollicentur quatenus, nihil eis gratis datur, nihil odio, sed omni humano affectu posse habito, Dei dumtaxas glorian spectaculos & fidelis populi utilitatem.

Talium autem viatorum approbaratio, una cum licencia Episcopi, & inquisitoris, ante initium operis imprimatur.

§. VI.

Tygraphia, & Bibliopolie, coram scopo aut Inquisitore, & Rome coram Magistro facili Palati jurejurando spondent, se munus suum catholicum facere, ac fideliter executivos, huiusque iuris decretis, ac regulis, Episcoporumque & inquisitorum editis, quacunq; eorum artes attingunt, obtemperatores, neque ad sue artis ministerium quicquam fecerit, admisimus, qui heretica labe fit inquinatus.

Quod si inter illos insignes, ac eminenti nulli reperiuntur, fidem etiam catholicam justa formam a Pio IV. vel eius prescriptione, contundem superiorum arbitrio, propter teneat.

§. VII.

Liber auctiorum dannari, qui ad prestitum regularem expurgari permittuntur, postquam accurate recognoscit & puniat, legitime permisus fuerit, si denudo sit imprimentur, praefata titula inscriptum nomen auctiorum, cum nota damnationis, ut quamvis, quoad aliqua libri recipi, auctor tanen reputari intelligatur.

In ejusdem quoque libri principio, tum veteris prohibitonis, tum recentis emanationis, ac permissionis mentio fiat, exempli gratia, Biblioteca a Conrado Gescuero Tigurnio, damnato auctore, olim edita, non prohibita, nunc nulla Superiorum edita, non prohibita, & permitta.

IN-

INDEX AUCTORUM ET LIBRORUM PROHIBITORUM.

AUCTORES PRIMÆ CLASSIS.

A

- A**bydenus Corallus, alias Huldreichus Hartenus.
- Achilles Pyrmensus Gallafus.
- Adolphus Clarenbach.
- Albertus Brandenburgensis.
- Albertus Diaconus.
- Alexander Alexius Scotus.
- Alexius Rhenanus.
- Alphonus Eusebius Chemnicensis.
- Ambrofus Insterboensis.
- Ambrofus Morbanus Utalavienensis.
- Andreas Altameri.
- Andreas Bodenstein Carolostadius.
- Andreas Cratander.
- Andreas Dichterus.
- Andreas Faberius Chemnicensis.
- Andreas Grindius, Melodevius.
- Andreas Hypnerus.
- Andreas Kropen.
- Andreas Lichtenfels.
- Andreas Oliander.
- Andreas Peck.
- Angelus Odontus.
- Antonius Alcius vel Halicus.
- Antonius Anglus, auctor libri de origine Misra.
- Antonius Bruciulus.
- Antonius Corvinus.
- Antonius Otho.
- Aretius Feltius, qui & Martinus Bucerus.
- Arnoldus Moncan.
- Aratius Schöller.
- Arturus Britanicus.
- Augustinus Mainardus Pedemontanus.

APPENDIX.

- A**bdias Liberinus, vel Liberinus Abdias.
- Abdias Praetorius.
- Abrahamus a Minscholt, Antwerpensis.
- Abrahamus Musculus.
- Achatius Brandenburgensis.
- Adamus Hoppius.
- Adamus Paftoris.
- Adamus Schmid, vel Schuberts.
- Adamus Siberus.
- Amphilus Portus, Francisci Filius.
- Albertus Hardenbergius.
- Albertus Lyrichius.
- Alcens Antonius.
- Alexander Novellus.
- Alexander Seton, Sotus, Apostata, qd scripta anno 1541.
- Alexius Alexander, Lipsiensis.
- Alphonfus Conradius, vel Conradus.
- Ambrofus Lubwasser.
- Ambrofus Reudenius.
- Ambrofus Wulfius, vel Wolsius.
- Andreas Colichius.
- Andreas Kovinus.
- Andreas Crodus, Polonus.
- Andreas Ellingerus.
- Andreas Freihub.
- Andreas Fulda.
- Andreas de Gorliz, Professor Lipsiensis.
- Andreas Gorratius.
- Andreas Hondorfius.
- Andreas Jacobi Gopingensis.
- Andreas Kreich.
- Andreas Lang.
- Andreas Mancerus.
- Andreas Otho Herzbergensis.
- Andreas Pancratius.
- Andreas Petrus.
- Andreas Pouchenius.
- Andreas Schöffius, vel Scoppius.
- Andreas Volanus.
- Andreas Skeue.
- Antonius C-valarius.
- Antonius Cooke.
- Antonius Corranus.
- Antonius Fayus.
- Antonius Gelius, Linconiensis.
- Antonius Herforus.
- Antonius Mochetus.
- Antonius Taquius.
- Antonius Probus.